Obuvník/obuvnice pro výrobu ortopedické obuvi (kód: 32-009-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Koželědlná a obuvnická výroba a zpracování plastů (kód: 32)
Týká se povolání: Obuvník pro výrobu ortopedické obuvi
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v dokumentaci pro individuální výrobu ortopedické obuvi	3
Orientace v lékařské dokumentaci pro účely zhotovení ortopedické obuvi	3
Klasifikace zhotovování kopyt a sádrových pozitivů pro výrobu ortopedické obuvi	3
Posuzování a výběr materiálů pro výrobu ortopedické obuvi	3
Vytvoření modelů, střihů a šablon v obuvnictví	3
Základní seřizování, ošetřování a údržba obuvnických strojů a zařízení	3
Volba postupu práce, materiálů, strojů, zařízení a nástrojů pro výrobu ortopedické obuvi	3
Obsluha obuvnických strojů	3
Zhotovování svršku obuvi	3
Spojování svršků se spodkovými dílci a součástmi ortopedické obuvi	3
Zhotovování korekčních a vyrovnávacích vložek do ortopedické obuvi	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 07.10.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v dokumentaci pro individuální výrobu ortopedické obuvi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Pracovat s měrným listem a plantogramem (statickým nebo dynamickým)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést rozbor (slovní) předložené dokumentace nebo otisků či sádrových negativů nebo pozitivů nebo z 2D, 3D skenu nohou ve vztahu ke konstrukci konkrétní ortopedické obuvi	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Určit druhy a zdůvodnit použití konkrétních materiálů, polotovarů, komponentů, ztužovacích dílců obuvi na výrobu svršků, případně jiných částí ortopedické obuvi podle předložených podkladů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v lékařské dokumentaci pro účely zhotovení ortopedické obuvi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat anatomii a fyziologii nohy s použitím odborné terminologie a názorně ukázat na anatomickém obrázku nebo fotografii nohy	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat deformace a ortopedické vady nohou na předložených podkladových materiálech (fotografie nebo anatomické obrázky nebo model nohy)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Rozeznat a popsat korekční a kompenzační prvky používané při výrobě ortopedické obuvi a ortopedických vložek, slovně posoudit jejich význam ve vztahu k onemocnění nohy	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vybrat korekční a kompenzační prvky z předložených vzorků pro zadané typy onemocnění nebo deformit nohou	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Klasifikace zhotovování kopyt a sádrových pozitivů pro výrobu ortopedické obuvi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit základní míry nohy pro výrobu kopyta, tj. délka nohy, obvod prstních kloubů, obvod paty, obvod nártu atd. na modelu nohy	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat získání otisku a obrysu chodidla a uvést způsob konstrukce stélky kopyta a napínací stélky	Ústní ověření
c) Na předloženém modelu nohy popsat vady nohou a navrhnout vhodnou úpravu nebo korekci kopyta	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování a výběr materiálů pro výrobu ortopedické obuvi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vybrat obuvnický materiál a posoudit jeho kvalitu ve vztahu k výrobě jednotlivých částí konkrétní ortopedické obuvi	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vyhodnotit vady předložených usňových materiálů z hlediska využití těchto materiálů při výrobě svršků konkrétního druhu ortopedické obuvi	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Uvést základní materiály používané při výrobě spodkových součástí ortopedické obuvi a způsoby jejich zpracování	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vytvoření modelů, střihů a šablon v obuvnictví

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zjistit potřebné rozměry nohou a provést konstrukci pomocné sítě při modelování základního vzoru, písemně provést přesný záznam měr do objednávkového listu pro konstrukci pomocné sítě	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat zhotovení šablon jednotlivých dílců svršku pro konkrétní druh obuvi, zdůvodnit přídavky na zaklepávání záložky, ořez, zdůvodnit přídavky na šablonách	Ústní ověření
c) Popsat zhotovení zákresu sestavy svršku podle připravených šablon	Ústní ověření
d) Popsat konstrukci jednotlivých spodkových součásti a dílců podle stélky kopyta, vybrat stélku kopyta odpovídající požadavkům na stanovený druh obuvi	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Základní seřizování, ošetřování a údržba obuvnických strojů a zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Seřídit stanovený stroj a zařízení potřebné k vykonání pracovní operace, prověřit jeho funkčnost s ohledem na dodržování zásad BOZP	Praktické předvedení
b) Provést základní údržbu, ošetření, čištění a mazání stanoveného stroje s ohledem na dodržování zásad BOZP, jednotlivé úkony zdůvodnit	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Volba postupu práce, materiálů, strojů, zařízení a nástrojů pro výrobu ortopedické obuvi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit druh předloženého usňového materiálu a způsob jeho využití při výrobě konkrétních částí ortopedické obuvi	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit postup práce přípravných operací při montáži svršku obuvi z různých materiálů, popsat zvolený postup práce u kompletování, barvení, kosení, a vyztužování obuvi s ohledem na BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Stanovit podmínky pro jednoduché montážní operace (spojování vrchových a podšívkových součástí a dílců ortopedické obuvi), popsat technologický postup u jednotlivých montážních prací s ohledem na BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Předvést práci se speciálními obuvnickými ručními nástroji, nářadím a zařízením na konkrétním materiálu nebo polotovaru určeném pro ortopedickou obuv s ohledem na BOZP	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha obuvnických strojů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést určenou pracovní operaci na stanoveném obuvnickém stroji, popsat pracovní postup	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Stanovit pracovní operace při výrobě lepené obuvi, vyjmenovat a popsat funkci a účel strojů, které budou na jednotlivé operace použity	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Zhotovování svršku obuvi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit vhodnou technologii pro spojení vrchových, podšívkových a ztužovacích součástí podle lékařského předpisu a zadané dokumentace	Praktické předvedení
b) Okosit vrchové nebo podšívkové dílce pro konkrétní druh obuvi	Praktické předvedení
c) Provést spojení vrchových a podšívkových dílců šitím, vybrat vhodný druh stehu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Spojování svršků se spodkovými dílci a součástmi ortopedické obuvi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést přípravné operace pro tvarování a montáž spodku ortopedické obuvi	Praktické předvedení
b) Vyztužit patní část svršku opatkem a vytvarovat patní část obuvi	Praktické předvedení
c) Ustředit svršek na kopyto a provést tvarování svršku obuvi	Praktické předvedení
d) Provést montáž spodkových dílců obuvi se sestavou svršku ortopedické obuvi	Praktické předvedení
e) Provést dokončovací operace ortopedické obuvi	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování korekčních a vyrovnávacích vložek do ortopedické obuvi

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit funkce předložených korekčních nebo kompenzačních stélek obuvi	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Stanovit způsob zhotovení korekčních nebo kompenzačních stélek obuvi podle předložených podkladů a údajů v lékařském předpisu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Uvést materiály, jejich použití a technologie výroby korekčních nebo kompenzačních ortopedických stélek obuvi	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání NSP - https://nsp.cz/jednotka-prace/obuvnik-pro-vyrobu-ortope#zdravotni-zpusobilost).

Ověřováním kritérií hodnocení pro jednotlivé odborné kompetence je třeba získat celkový přehled o způsobilosti uchazeče vykonávat pracovní činnosti v určitém úseku výroby ortopedické obuvi. Ověřování odborných kompetencí, kde je způsob ověření praktické předvedení, bude probíhat v reálném procesu výroby ortopedické obuv; výrobní způsob a střih obuvi určí autorizovaná osoba.

Při ověřování kritérií hodnocení způsobem ověření praktické předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, dále ke komplexnímu přístupu k řešení daného úkolu, k celkové kvalitě provedení operací a výrobků, k používaným pracovním postupům a k samostatnosti při řešení úkolů vyplývajících z jednotlivých kritérií hodnocení. Při ústním ověřování kritérií hodnocení je třeba sledovat používání odborné terminologie a využívání odborných znalostí.

Autorizovaná osoba určí u odborné kompetence **Orientace v dokumentaci pro individuální výrobu ortopedické obuvi**, v kritériu hodnocení b), zda uchazeč provede slovní rozbor předložené dokumentace, nebo otisků, nebo sádrových negativů, nebo pozitivů, nebo 2D, 3D scanu.

Autorizovaná osoba určí u odborné kompetence **Posuzování a výběr materiálů pro výrobu ortopedické obuv**i, v kritériu hodnocení b), počet kusů v minimálním počtu 2 - maximálně 5 kusů.

Autorizovaná osoba určí u odborné kompetence **Základní seřizování, ošetřování a údržba obuvnických strojů a zařízení**, v kritériu hodnocení a), stroj nebo zařízení, na kterém bude zkouška probíhat.

Autorizovaná osoba určí u odborné kompetence **Volba postupu práce, materiálů, strojů, zařízení a nástrojů pro výrobu ortopedické obuvi**, v kritériích hodnocení a) a b), počet kusů v minimálním počtu 2 - maximálně 5 kusů.

Autorizovaná osoba určí u odborné kompetence **Zhotovování svršku obuvi**, v kritériích hodnocení b) a c), počet dílců k opracování v minimálním počtu 2 - maximálně 5 kusů.

Autorizovaná osoba určí u kompetence **Zhotovování korekčních a vyrovnávacích vložek do ortopedické obuvi**, v kritériu hodnocení a), počet kusů korekčních nebo kompenzačních stélek obuvi v minimálním počtu 2 - maximálně 5 kusů.

Uchazeč si zajistí pracovní oděv a pracovní obuv podle požadavků BOZP pracoviště, na kterém bude zkouška probíhat.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci. Při zkoušce musí být přítomen také lékař ortoped, který musí mít alespoň 5 let prokazatelné praxe v ortopedii v posledních 10 letech.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na obuvnickou nebo kožedělnou výrobu a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti obuvnické výroby.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na zpracování usní, plastů a pryže a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti obuvnické výroby.
c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na kožedělnou technologii a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti obuvnické výroby.
d) Profesní kvalifikace 32-009-H Obuvník pro výrobu ortopedické obuvi + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti obuvnické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oblasti obuvnické výroby.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Místnost pro provedení ústní části zkoušky
- Výkresová dokumentace a šablony pro výrobu ortopedické obuvi
- Výrobní dokumentace (technologická a technická dokumentace), bude k dispozici v listinné podobě v počtu 1 kus pro okamžité použití uchazečem
- Příslušná lékařská dokumentace (plantogramy, měrné listy nebo otisky nohy v pěně nebo sádrové negativy a pozitivy apod.) bude přesně určena lékařem ortopedem
- Zařízení pro snímání plantogramů (otisků a obrysů nohou) a pro měření nohou
- Zařízení pro diagnostiku nohou
- Pěna na zhotovení otisku nohou
- Anatomické obrázky nebo fotografie nebo model zdravé nohy
- Anatomické obrázky nebo fotografie nohy s deformitami a ortopedickými vadami
- Obuvnická dílna, provozní dílna odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům, s přísunem potřebné energie a s příslušným vybavením pro přípravu výroby, přímou výrobu a dohotovování ortopedické obuvi
- Pracovní stůl, šablony, modelářský nůž na vykrajování dílců obuvi
- Obuvnické stroje pro přípravné a dokončovací práce, jednojehlový šicí stroj, sloupový šicí stroj, zaklepávací šicí stroj, kosící stroj, pomocný materiál na výplň a úpravu kopyt, kousky úsní, tenké pryže, molitanu,vkládací vložky, vkládací polotovary
- Obuvnické nářadí, nožíky na vykrajování, tužky na značení, pravítka, měřidla, obuvnický metr
- Obuvnické šicí stroje a obuvnické spodkové stroje
- Obuvnická kopyta (v minimálním počtu 2 – maximálně 5 kusů), stojan na ruční napínání a tvarování svršku
- Materiály vrchové, podšívkové, spodkové, polotovary, komponenty (v minimálním počtu 2 – maximálně 5 kusů od každého druhu)
- Lepidla, obuvnické ruční nářadí a další přípravky na ruční dokončovaní obuvi
- Vzorky korekčních a kompenzačních prvků, vzorky hotových obuvnických výrobků (v minimálním počtu 2 – maximálně 5 kusů od každého druhu)

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 10 až 12 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Česká obuvnická a kožedělná asociace, Zlín
ORTO plus, s. r. o., Zlín
Academic School, Střední škola, s. r. o., Zlín